

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIK-234/11-K

**Název právnické osoby
vykonávající činnost
školy/školského zařízení:** **Základní škola praktická a Základní škola speciální
Ostrov**

Sídlo: **Krušnohorská 304, 363 11 Ostrov**

IČ: **70 839 000**

Identifikátor: **600 022 846**

Právní forma: **Příspěvková organizace**

Zastoupená: **Mgr. Petrem Humlem, ředitelem školy**

Zřizovatel: **Karlovarský kraj**

Místo inspekční činnosti: **Krušnohorská 304, Ostrov**

Termín inspekční činnosti: **27. – 28. dubna 2011**

Předmět inspekční činnosti

- 1. Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu základní školy speciální s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální a jeho naplnění podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon), zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:**
 - Školní vzdělávací programy a další vzdělávací programy - (§ 5) - školní vzdělávací programy;
 - Organizace vzdělávání - (§ 7 odst. 2) - vzdělávání podle vzdělávacích programů, (§ 16) - vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;

- Podpora rozvoje osobnosti žáků, podpora rozvoje funkční gramotnosti žáků – (§ 2 odst. 1, písm. b), e), f) a g)) - zásady a cíle vzdělávání;
 - Výsledky vzdělávání žáků a jejich hodnocení na úrovni školy - (§ 2 odst. 1 písm. g) - zásady a cíle vzdělávání.
- 2. Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v oborech vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální a 79-01-B/001 Pomocná škola podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:**
- Rovný přístup ke vzdělávání – (§ 2 odst. 1 písm. a) a b)) - zásady a cíle vzdělávání;
 - Řízení školy a personální podmínky – (§ 10) - výroční zprávy, (§ 28 odst. 5) - údaje ze školní matriky a dokumentace školy, (§ 30) - školní řád, (§ 164) - ředitel školy; (zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů) - pedagogičtí pracovníci;
 - Materiální a finanční předpoklady školy – (§ 29 odst. 1 a 2) - bezpečnost a ochrana zdraví ve školách, (§ 160 – 163) - financování škol.

Aktuální stav školy

Právní osoba (škola) vykonává činnost základní školy a školní družiny Škola je zřízena pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, organizačně se člení na základní školu praktickou (ZŠP) a základní školu speciální (ZŠS). ZŠP poskytuje základní vzdělání žákům s lehkým mentálním postižením, ZŠS poskytuje základy vzdělání žákům středně těžkým mentálním postižením a žákům postiženým více vadami souběžně.

Kapacita školy 234 žáků uváděná ve školském rejstříku (164 žáků v oboru vzdělání Základní škola a 70 žáků oboru vzdělání Základní škola speciální, respektive Pomocná škola) zůstává dlouhodobě nenaplněná. V současné době škola vzdělává v sedmi speciálních třídách celkem 60 žáků (26 % povoleného nejvyššího počtu), z toho je devět žáků v jedné třídě ZŠS. Počet žáků v posledních třech sledovaných letech klesl o cca 14 %, úbytek žáků se týká žáků s lehkým mentálním postižením. Většina žáků ukončuje vzdělávání v posledním ročníku, minimum z nich odchází dříve, než dosáhne základního vzdělání nebo základů vzdělání, mírně přibývá žáků v desetiletém vzdělávacím programu.

Žáků ZŠS zařazených do oboru vzdělání Základní škola speciální a Pomocná škola je v současné době sedm, tento počet je ve třídě ZŠS doplněn dvěma žákyněmi prvního ročníku základní školy praktické. Další dva žáci ZŠS se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pouze dvě hodiny týdně a nejsou zařazeni do kolektivu tříd.

Žáci se stravují ve školní jídelně, provozované soukromým subjektem, mohou navštěvovat školní družinu (ŠD). Přestože počet žáků školy klesá, školní družinu navštěvuje stále stejné množství žáků (18). Ze žáků ZŠS využívá školských služeb jen jedna žákyně, zájem o tuto službu ze strany zákonných zástupců žáků ZŠS je trvale minimální. Žáci školy jsou většinou z Ostrova, někteří dojíždějí z blízkého okolí.

ZŠ je otevřena od 7:40 hod. do skončení výuky; provoz ŠD je stanoven od 6:00 hod. do 16:00 hod. Zájmové vzdělávání v ŠD je poskytováno bezúplatně.

Ve škole pracuje 12 pedagogických pracovníků a 5 správních zaměstnanců. Počet

pedagogických pracovníků školy a složení pedagogického sboru se ve sledovaných třech letech významně nemění, někteří pracují na částečný úvazek. Změnou ve vnitřní struktuře školy bylo ve sledovaném období jmenování zástupkyně ředitele, která k datu inspekce působí ve funkci druhým rokem, a zároveň vykonává činnost školního metodika prevence.

Inspekce se zaměřila zejména na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků v ZŠS, kde byla v tomto školním roce inovována vzdělávací nabídka vytvořením nového školního vzdělávacího programu (ŠVP) Škola pro můj život podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS). V letošním školním roce se podle ŠVP vzdělává žák 1. ročníku, v ostatních ročnících (2., 4., 6. a 10) dobíhá vzdělávací program Pomocná škola. Ostatní ročníky nejsou v letošním školním roce obsazeny. ŠVP je v platnosti od 1. září 2010. Škola klade důraz na osvojení základních vědomostí, dovedností a návyků. Deklarovaným cílem vzdělávání je postupné rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Škola učí žáky účinné komunikaci, vede je ke spolupráci a rozpoznávání vlastních možností. Metody a formy práce vedoucí ke kompenzaci zdravotního postižení jsou založeny především na rozvoji pohybové a environmentální výchovy. ŠVP je zveřejněn na přístupném místě ve škole, bližší informace mohou zájemci získat u ředitele školy nebo koordinátorky tvorby ŠVP. Ve třídě ZŠS učí celkem tři učitelky, dvě mají odbornou kvalifikaci. Nejvíce hodin ve třídě vyučuje kvalifikovaná třídní učitelka. Ve škole nepůsobí asistenti pedagoga, při výuce dvou žáků ZŠS s IVP poskytují osobní asistenci jejich rodiče.

Třída ZŠS je umístěna v menší učebně budovy školy, vybavena je běžným nastavitelným nábytkem, žáci mají k dispozici rovněž menší prožitkovou místnost, která slouží též pro výuku hudební výchovy (je vybavena klavírem). Žáci a učitelky mají k dispozici standardní pomůcky, pracovní listy a učebnice. Rehabilitační pomůcky jsou umístěny v tělocvičně. Výuka žáků ZŠS probíhá v některých hodinách v učebně výpočetní techniky, kde jsou žáci seznamováni s praktickým využitím informačních a komunikačních technologií (ICT). Škola každoročně doplňuje vybavení ve prospěch žáků. Škola má vzhledem k nenaplněné kapacitě žáků zvýšené náklady na provoz, zejména na vytápění. V posledních pěti letech jsou v budově prováděny pouze nejnútnejší opravy a údržba, část školní budovy je z výše uvedených důvodů zakonzervována a uzavřena. Příčinou je původní plánové sloučení školy s dalším školským subjektem v obci, k němuž po systematizaci základních škol ve městě nedošlo, a následná opatření přijímaná zřizovatelem školy.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Do třídy ZŠS jsou žáci zařazováni v souladu s právními předpisy na základě doporučení školských poradenských zařízení a souhlasu zákonných zástupců žáků. Rodiče jsou při vstupu žáka do speciálního vzdělávání prokazatelně informováni o rozdílech mezi ŠVP školy a vzdělávacími programy hlavního vzdělávacího proudu.

Vzdělávací programy v ZŠS jsou realizovány v souladu s učebními plány a školským zákonem, škola využívá dostupné metody a prostředky za účelem úspěšné reedukace, kompenzace a rehabilitace žáků. Učitelé spolupracují se speciálními pedagogy, psychology, popř. lékaři. V průběhu vzdělávání si žáci osvojují praktické dovednosti z oblasti výchovy ke zdraví, získávají základy matematické a finanční gramotnosti. Na velmi dobré úrovni jsou vedeni k ekologickému cítění. V obsahu vzdělávání klade škola důraz na pohybovou a řečovou výchovu. Žáci ZŠS se zúčastňují plaveckého výcviku a aktivit v rámci ochrany člověka za mimořádných situací. Řečová výchova je vedena odborně vyškolenou učitelkou v oblasti logopedie. Sociální kontakty navazují a rozvíjejí i na dalších kulturních a

sportovních akcích školy; někteří z nich se zúčastňují výjezdních škol v přírodě.

Výuka ve speciální třídě je organizována v souladu s ustanoveními vyhlášky č. 73/2005Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve třídě jsou spojeni žáci různého věku, výuka je organizována promyšleně s ohledem na individuální potřeby a učební plán každého jednotlivce. Žáci zařazení do ZŠS s obory vzdělání základní škola speciální a pomocná škola jsou doplněni dvěma žákyněmi s oborem vzdělání základní škola. Tento způsob je funkční, vrstevníci těchto žákyň jsou pozitivně motivováni a dle vlastního hodnocení školy dosahují všichni zúčastnění viditelného pokroku. Výsledky vzdělávání žáků jsou v souladu s právními předpisy hodnoceny v průběhu výuky i celkově na vysvědčení výhradně slovně. Žáci jsou povzbuzováni pochvalami, kázeňská opatření škola u žáků ZŠS nepoužívá jednak vzhledem k charakteru jejich postižení, jednak proto, že se kázeňských přestupků dopouštějí minimálně.

Výsledky reedukace, kompenzace a rehabilitace zdravotně postižených žáků ZŠS škola sleduje na úrovni třídy ZŠS, většinu analýz provádí třídní učitelka ve spolupráci s vedením školy. Výsledky jsou sledovány ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními. Žáci dosahují dobrých výsledků ve sportovních soutěžích, výrazných úspěchů pak v pracovních činnostech – žákyně ZŠS se opakovaně umísťují na předních místech v krajské soutěži Praktická dívka. Po ukončení povinné školní docházky přecházejí někteří žáci do střední školy (praktická škola), někteří zůstávají vzhledem k charakteru postižení doma nebo se uplatňují v praktických povoláních, zejména ve službách a pohostinství. Škola usiluje v oblasti volby povolání o hledání další vhodné vzdělávací cesty pro své žáky ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků v souladu se strategií uplatnitelnosti žáků se SVP v běžném životě společnosti.

Dle údajů v knize úrazů došlo ve škole v posledních třech školních letech celkem k 14 školním úrazům. Žáci jsou seznamováni s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví pravidelně dle stanoveného časového harmonogramu. V případě nepřítomnosti žáků v době konání školení však není kladen důraz na jejich doškolení. Tento nedostatek byl ředitelem školy v průběhu inspekce napraven přijetím opatření v této oblasti.

Pro podporu realizace ŠVP se škola v hodnoceném období posledních tří školních roků zapojila do rozvojových projektů MŠMT. Tyto projekty se týkaly zejména navýšení motivačních složek mezd a platů pedagogických pracovníků dosahujících dlouhodobě kvalitních výsledků pedagogické práce, zejména v oblasti přípravy, nebo realizace kurikulární reformy. V roce 2011 škola získala prostředky pro navýšení mezd pro odborně kvalifikované pedagogické pracovníky s vysokoškolským vzděláním. V současné době se škola zapojila do projektu EU Peníze školám. Tyto prostředky plánuje využít na vzdělávání pedagogů v oblasti ICT, čtenářské a informační gramotnosti, cizích jazyků a využívání ICT a na rozvoj matematické, přírodovědné, čtenářské a informační gramotnosti žáků. Dále plánuje zmodernizovat vybavení ICT.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Činnost školy je v souladu se zápisem do školského rejstříku. Školní matrika a další dokumentace jsou vedeny v souladu s právními předpisy, v průběhu inspekce upravila škola na základě zjištění ČŠI způsob zápisu učiva do třídní knihy ZŠS, neboť ve vyučovacích předmětech výchovného charakteru nebylo rozlišeno učivo jednotlivých ročníků, a tím třídní kniha neobsahovala průkazné údaje o průběhu vzdělávání. Vedení knihy úrazů vykazovalo

drobné nedostatky (chybějící údaje). V době konání inspekce byl ředitelem školy vydán pokyn k důslednějším vyplňování jednotlivých údajů do knihy úrazů. Školní řád je zpracován v souladu s § 30 školského zákona, obsahuje pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

ŠVP ZŠS byl hodnocen v průběhu inspekce ve škole. Během inspekce přijal ředitel opatření a v součinnosti s koordinátorkou ŠVP upravil drobné nedostatky v terminologii, doplnil informace o vzdělávání žáků s kombinací postižení a upravil kapitolu o hodnocení výsledků vzdělávání žáků. K datu ukončení inspekční činnosti je ŠVP ZŠS v souladu s RVP ZŠS.

Organizační struktura školy odpovídá jejímu typu a velikosti, po jmenování své zástupkyně inovoval ředitel školy některé vnitřní dokumenty, zejména organizační řád. Ředitel splňuje předepsané podmínky pro výkon činnosti. Problematice ZŠS se věnují zejména zástupkyně, třídní učitelka a výchovná poradkyně. Pro učitelky ve třídě ZŠS vytváří vedení školy vhodné podmínky pro další vzdělávání a poskytuje jim metodickou pomoc. Ředitel školy řeší personální otázku spojenou s generační výměnou vyučujících související s ukončením profesní kariéry třídní učitelky ve třídě pro žáky ZŠS praktické, pro výměnu pedagogů má zpracovanou vhodnou strategii respektující potřeby žáků.

Prostory určené pro vzdělávání odpovídají právním předpisům. Výjimkou jsou některé hygienické podmínky pro provoz školy: chybějící umyvadla s tekoucí vodou v některých učebnách, stav sociálního vybavení. Škole opakovaně udělila výjimku krajská hygienická stanice. Účinná opatření ke snížení rizik lze přijmout ve spolupráci se zřizovatelem. Ten dle svého vyjádření plánuje ve školní budově umístit 18 klientek Ústavu sociální péče v blízké Mariánské, zbylé prostory budou dále využívány školou. Plánovaná rekonstrukce, která má být podle předběžných odhadů dokončena v letech 2012 až 2013, zahrne odstranění hygienických závad. Do doby zahájení rekonstrukce jsou proto ve školní budově prováděny pouze nejnnutnější udržovací práce, které jsou financovány z rozpočtu školy.

Přínosem pro oblast prevence sociálně patologických jevů je tradičně úzká spolupráce školy s místními orgány a organizacemi (dům dětí a mládeže, městská knihovna, úřad práce, policie, hasičský záchranný sbor aj.) či akce pořádané školou v rámci projektových dnů, východiskem je program primární prevence školy. Dle sdělení ředitele školy se škole nedaří vždy navázat efektivní komunikaci se zákonnými zástupci některých žáků za účelem zlepšení domácí přípravy žáků do školy (nošení pomůcek, domácí úkoly aj.).

Mezi hlavní finanční zdroje školy patří prostředky ze státního rozpočtu, ze kterých jsou hrazeny platy zaměstnanců a s nimi spojené zákonné odvody, dále nákup učebnic a učebních pomůcek pro žáky a náklady na DVPP. Dalším zdrojem financování jsou provozní příspěvky od zřizovatele, jimiž škola hradí veškeré výdaje spojené s provozem školy. Vzdělávání ve školní družině je poskytováno bezplatně. Škola získává každoročně účelově vázané finanční příspěvky ze státního rozpočtu na úhradu nákladů spojených s účastí v soutěžích "Umíme to s počítačem", a "Přespolní běh k 17. listopadu". Finanční prostředky ze státního rozpočtu škola využívá v souladu s účelem jejich poskytnutí a ve prospěch realizace ŠVP.

Závěry, celkové hodnocení školy

1. Činnost školy je v souladu se zápisem do školského rejstříku. Školní matrika a další dokumentace jsou vedeny v souladu s právním předpisem, údaje ze školní matriky jsou předávány správně a včas. Učební plány realizovaných vzdělávacích programů jsou dodržovány. V průběhu inspekce přijal ředitel školy opatření k odstranění dílčích

nedostatků ve vedení třídní knihy a knihy úrazů.

2. Škola poskytuje speciální vzdělávání žákům s lehkým a středně těžkým mentálním postižením. Její role je pro město a širší okolí důležitá, tento typ vzdělávání nabízí jako jediná. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální je zpracován v souladu s RVP ZŠS. Obsah vzdělávání je zaměřen na získání praktických dovedností žáků a jejich všestranný rozvoj.
3. Škola pracuje se žáky s různými druhy a typy zdravotního postižení na požadované úrovni. Vzdělávání je organizováno přiměřeně k individuálním potřebám žáků. Používané formy a metody vzdělávání vedou k naplňování cílů stanovených v ŠVP a k přiměřenému rozvoji osobnosti žáků.
4. Podmínky vzdělávání jsou na požadované úrovni v oblasti materiální, škola má dostatek podpůrných, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek pro vzdělávání žáků, vybavení a využití ICT je standardní.
5. Finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou využívány ve prospěch realizace ŠVP. Školu finančně zatěžuje provoz budovy, která je vzhledem k celkovému počtu žáků prostorově naddimenzovaná; navíc s hygienicky nevyhovujícím zařízením. Pro budoucí realizaci ŠVP spatřuje ČŠI riziko v mírně klesajícím počtu žáků. Stav lze řešit ve spolupráci se zřizovatelem plánovanou rekonstrukcí a spoluprací s ústavem sociálních služeb.
6. Hodnocení žáků ZŠS probíhá předepsaným způsobem, slovní hodnocení je pro žáky motivující. Spojení žáků různého věku ve třídě ZŠS podporuje proces jejich aktivního učení.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Dle ustanovení § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Karlovarském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy:

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce	Podpis
Mgr. Zdenka Spalová, školní inspektorka v.r.
Bc. Eliška Friedrichová, kontrolní pracovníce v.r.
Mgr. Milena Jíšová, školní inspektorka v.r.	

V Karlových Varech dne 25. května 2011

Podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Ostrově dne 27. května 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce	Podpis
Mgr. Petr Huml, ředitel školy v. r.	

Připomínky ředitele školy

Datum	Text
	Připomínky nebyly podány.